

ಮನೋರಥ ಮತ್ತು ಮರ

■ ಮಹೇಶ್ವರ ಹುರುಕಡಿ ಬಾಚಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ

ಕೇಳಿಸಿತು. ಏನಿರಬಹುದೆಂದು ನೋಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲೊಂದು ಮಡಿಕೆ ಅವನಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೆಂದು ನೋಡಿದ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು ತುಂಬಿದ್ದವು. ರಾಜಪೂತನಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ನುಡಿದ ಮಾತು ಸತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ತಾನು ಆಮೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕಾರಣ ಮಡಿಕೆ ತುಂಬ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೊರಟನು.

ರಜಪೂತ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೊರಟು ಒಂದು ಊರನ್ನು ತಲುಪಿದನು. ಪ್ರಯಾಣದಿಂದ ಸುಸ್ತಾಗಿದ್ದ ರಜಪೂತನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ತನ್ನ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದನು. ರಜಪೂತನು ತನಗೆ ರಾತ್ರಿ ತಂಗಲು ಜಾಗವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದನು. ಅವರ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಊಟ ಮಾಡಿ ನಿಧ್ರೆಗೆ ಜಾರಿದನು.

ರಜಪೂತನು ಗಾಢವಾದ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವನು ತಂಗಿದ್ದ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನ ಹೆಂಡತಿಯು ಜೋರಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿರುವುದು ಕೇಳಿಸಿತು. ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಆಳುವಿಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ 'ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ ಮಿತ್ರ. ಈ ಊರಿನ ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಮೂರ್ಛೆ ರೋಗವಿದೆ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಅವಳನ್ನು ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ಕಾಯಬೇಕು. ಆಗ ಅಲ್ಲೊಂದು ಹಾವು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾವು ರಾತ್ರಿ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಕಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಹಾವು ಕಚ್ಚುವುದರಿಂದ ದಿನಕ್ಕೊಬ್ಬರು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ನಾಳೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಸರದಿಯಿದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವಳು ಭಯದಿಂದ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಹಾವಿನಿಂದ ಪಾರಾದರೆ ಮಾತ್ರ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಮೂರ್ಛೆ ರೋಗ ಬಿಡುವುದಂತೆ' ಎಂದು ರಜಪೂತನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು.

ರಜಪೂತನು ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದನು. ತಾನೇ ಮರುದಿನ ಅರಮನೆಗೆ ಹೊರಟು ಒಂದು ಆ ರಾತ್ರಿ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತನು. ರಜಪೂತನಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಹೇಳಿದ 'ಅಪರಿಚಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರವಾಗಿರಬೇಕು' ಎಂಬ ಎರಡನೆಯ ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ರಜಪೂತನು ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದನು. ಹಾವೊಂದು ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡನು. ರಜಪೂತನಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮೂರನೆಯ ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು. ರಜಪೂತ ತನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಚೂಪಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಹಾವು ಅವನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಹಾವನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದನು. ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನ ಬೆಲೆ ರಜಪೂತನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ರೋಗವು ಗುಣವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ರಜಪೂತ ಹಿಮ್ಮೆತ್ಸಿಂಗನು ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದನು.

ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಊರು ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೋರಥನೆಂಬ ರೈತನಿದ್ದನು. ತನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಮನೆಯೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿನ ಮನೋರಥನು ಸಮೀಪದ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಾಪಸಾಗುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಲಿಯೊಂದು ಸಿಕ್ಕಿತು. ವಾರಸುದಾರರಿಲ್ಲದೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಕೊಡಲಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮನೋರಥನು ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ನೆಲದಮೇಲೆ ಚಾಪೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದನು. ಮಲಗುವ ಮುನ್ನ 'ನಾಳೆ ಈ ಕೊಡಲಿಯಿಂದ ಕಾಡಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಮರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತರುತ್ತೇನೆ. ಅದರಿಂದ ಮಲಗಲು ಒಂದು ಮಂಚ, ಕೂರಲು ಒಂದೆರಡು ಕುರ್ಚಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ' ಎಂದೆಣಿಸುತ್ತಾ ನಿದ್ರೆ ಹೋದನು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮನೋರಥನ ಮೈಮೇಲೆ ಯಾವುದೋ ವಸ್ತು ಬುಳು ಬುಳು ಓಡಾಡಿದಂತಾಯ್ತು, ಗಾಬರಿಗೊಂಡ ಅವನು ದಿಡ್ಡನೆ ಎದ್ದು ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ ನೋಡುತ್ತಾನೆ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಇರುವೆಗಳು ಮನೆತುಂಬಾ ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಮನೆಯೇ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವಂತೆ ಇರುವೆಗಳು ತುಂಬಿದ್ದವು. 'ಅರೇ! ನೀವೆಲ್ಲಾ ಏಕೆ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರಿ?' ಎಂದು ಚೀರಿದನು. ಇರುವೆಗಳು ಗುಂಪಿನ ನಾಯಕನೊಬ್ಬ 'ನೀನು ನಾಳೆ ಕಡಿಯಬೇಕೆಂದಿರುವ ಮರದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ವಾಸವಾಗಿದ್ದೆವು, ಆದರೆ ನಾಳೆಯಿಂದ ನಮಗಲ್ಲಿ ಜಾಗವಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನುಂಥ ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಾಸ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗೂಡು ಕೊರೆಯಲು ಇತರರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿತು. ತನ್ನ ಮನಸಿನ ಮಾತನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡ ನಿಸರ್ಗದ ಶಕ್ತಿ ಯು ಬಗ್ಗೆ ಮನೋರಥನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೋ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡರಾಯಿತು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದ ಮನೋರಥ ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಿಧ್ರೆಗೆ ಜಾರತೊಡಗಿದ ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಜೇನ್ಮೂಣಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವನ ತಲೆಯ ಸುತ್ತ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕತೊಡಗಿದವು. ದಿಗಿಲುಗೊಂಡ ಮನೋರಥ 'ನೀವಾಕೆ ಬಂದಿರಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ?' ಎಂದ.

ಆಗ ರಾಣಿ ಜೇನು 'ನೀನು ಕಡಿಯ ಹೊರಟಿರುವ ಮರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗೂಡಿದೆ. ನೀನು ಆ ಮರ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯದೇ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದೆವು' ಎಂದಿತು. ಇದನ್ನೂ ಹೇಗೋ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡ ಅವನು ಮತ್ತೆ ಮಲಗಲು ಅಣಿಯಾದ ಆಗ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ. ಹತ್ತಾರು ಅಳಿಲುಗಳು ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಓಡೋಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ಅವುಗಳನ್ನು ತಡೆದ ಮನೋರಥ 'ಏಯ್ ನಿಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?' ಎಂದು ದಬಾಯಿಸಿದ. ಆಗ ಒಂದು ದೊಡ್ಡಳಿಲು ಶಾಂತವಾಗಿ 'ನೋಡಪ್ಪಾ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ಆ ದೊಡ್ಡ ಮರದಲ್ಲಿದ್ದಿ. ನೀನು ನಾಳೆ ಆ ಮರ ಕಡಿದರೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಹೇಳು? ಅದಕ್ಕೆ ನಿನ್ ಮನೆಗೆ ಬಂದ್ವಿ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೀನು ಹೀಗಂದ್ರೆ ಹೇಗೆ? ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೂ ನೂರಾರು ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಓತಿಕ್ಕಾತ, ಹಾವು, ಚೀಳು, ಕಪ್ಪೆ ಜೊತೆಗೆ ಆನೆ ಹುಲಿ ಚಿರತೆಗಳೂ ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರ್ತಿವೆ ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಆ ಮರ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಆಶ್ರಯ ಒದಗಿಸಿತ್ತು' ಎಂದಿತು.

ಅಳಿಲಿನ ಮಾತು ಕೇಳಿದಕೂಡಲೇ ಮನೋರಥನ ಜಂಘಾಬಲವೇ ಉಡುಗಿಹೋಯಿತು. ಆನೆ, ಹುಲಿ, ಚಿರತೆಗಳ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದೊಡನೇ ಅವನು ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋದ. ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ತಪ್ಪಿನ ಅರಿವಾಯಿತು, ಈಗಿಂದೀಗಲೇ ಅವನು ತನ್ನ ತಪ್ಪು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು 'ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ನಾನು ಆ ಮರವನ್ನು ಕಡಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಮರ ಕಡಿಯುವುದರಿಂದ ಇಷ್ಟೊಂದು ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ನಾನು ಯಾವ ಮರವನ್ನೂ ಕಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಶರಣಾಗುವಂತೆ ಮಂಡಿಯೊಂದಿದ. ಅವನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರ ಹೊರಟವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಯಿತು, ಕೊಡಲಿಯನ್ನು ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟ ಮನೋರಥನು ಅದನ್ನು ನದಿಗೆ ಎಸೆದು ಬಂದು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಯಾಗಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆ ಹೋದನು.

